

HOGE RAAD

3 mei 1991, nr. 14228

(Mrs. Snijders, Bloembergen, Haak, Roelvink, Davids; A-G Biegman-Hartogh)

RvdW 1991, 120

BW art. 1401

[Essentie] Onrechtmatige daad; hinder door overwaaien onkruidzaden.

Of het toebrengen van hinder onrechtmatig is, hangt - daargelaten de betekenis van ter zake geldende specifieke wettelijke regels - af van de aard, de ernst en de duur van de hinder en de daardoor aangebrachte schade in verband met de verdere omstandigheden van het geval, waaronder ook de plaatselijke omstandigheden.

[Tekst] Jacobus Theodorus Fredericus de Jong, te Reeuwijk, eiser tot cassatie, adv. Mr.

P.J.L.J. Duijsens,

tegen

Gerardus Petrus Maria van Tol, te Boskoop, verweerder in cassatie, adv. Mr. P.J.M. von Schmidt auf Altenstadt.

Rechtbank:

2. Tegen het bestreden vonnis heeft Van Tol vier grieven aangevoerd:

Grief 1: Ten onrechte overweegt de kantonrechter dat het gebruik door de Stichting Praktijkschool Boskoop Van Tol niet vermag te ontheffen van de verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid die op hem als eigenaar van het perceel jegens derden rust.

Grief 2: Ten onrechte overweegt de kantonrechter dat Van Tol onrechtmatig jegens De Jong heeft gehandeld.

Grief 3: Ten onrechte overweegt de kantonrechter dat gedurende het jaar 1985 relatief aanzienlijk veel onkruid groeide en stond op het perceel van Van Tol en dat zaden van dit onkruid van (de rechtbank neemt aan dat bedoeld zal zijn: naar) het perceel van De Jong zijn overgewaaid.

Grief 4: Ten onrechte overweegt de kantonrechter dat uit de overgelegde foto-serie voldoende is gebleken van het overwaaien van onkruid van het perceel van Van Tol naar het perceel van De Jong, aldaar is terecht gekomen op de in potten gekweekte boomkwekerijproducten van De Jong en aldaar is ontkiemd.

3. De Jong heeft de grieven gemotiveerd bestreden.

4. De rechtbank overweegt ten aanzien van de eerste grief het volgende.

4.1. In zijn toelichting op de eerste grief voert Van Tol aan dat zijn onroerend goed al jaren in gebruik is bij de Stichting Praktijkschool Boskoop. Deze stichting bepaalt op welke wijze het onroerend goed wordt beheerd.

4.2. Van Tol heeft echter niet gesteld, noch is gebleken, dat deze stichting met uitsluiting van Van Tol gerechtigd is van het onroerend goed gebruik te maken. Voor zover Van Tol met zijn opmerking dat het onroerend goed bij een ander in gebruik is, heeft willen betogen dat hij daarom geen zeggenschap heeft over de wijze waarop het hem toebehorende goed wordt beheerd, faalt dit betoog, daar zulks afhangt van de afspraken die hij en de stichting op dit punt hebben gemaakt, waaromtrent Van Tol zich echter in het geheel niet heeft uitgelaten.

4.3. Terecht heeft derhalve de kantonrechter, zij het op andere gronden, het verweer van Van Tol op dit punt gepasseerd, zodat deze grief dient te worden verworpen.

5. Ten aanzien van de tweede grief overweegt de rechtbank als volgt.

5.1. Aan Van Tol wordt verweten dat hij geen, althans ondeugdelijke, maatregelen heeft genomen ter bestrijding van het onkruid op het hem in eigendom toebehorende, aan dat van

De Jong grenzende, perceel. Een dergelijk nalaten levert naar het oordeel van de rechtbank op zichzelf geen inbreuk op het eigendomsrecht van De Jong op. Wel kan het onder omstandigheden in strijd zijn met de zorgvuldigheid die Van Tol in het maatschappelijk verkeer jegens De Jong in acht dient te nemen.

5.2. Anders dan de kantonrechter is de rechtbank van oordeel dat van strijd met de zorgvuldigheid in casu geen sprake is. De rechtbank neemt daarbij onder meer in aanmerking dat, naar Van Tol bij memorie van grieven onweersproken heeft gesteld, zijn percelen reeds op bovenvermelde wijze werden beheerd voordat De Jong zich met zijn huidige teelt op het naburige perceel vestigde, waarbij de meerdere of mindere kwetsbaarheid van die teelt buiten beschouwing blijft.

5.3. Nu ook niet gemotiveerd gesteld of gebleken is dat Van Tol handelde in strijd met de Distelverordening of enig ander wettelijk voorschrift, handelde Van Tol niet onrechtmatig jegens De Jong.

6. Aangezien uit het vorenstaande volgt dat het vonnis waarvan beroep reeds wegens gegrondheid van de tweede grief moet worden vernietigd, behoeven de overige grieven verder geen bespreking. (enz.)

Cassatiemiddelen:

I. Schending van het recht althans verzuim van vormen waarvan de nietigheid het gevolg is omdat de rechtbank in het vonnis waarvan beroep, naar de inhoud waarvan thans korthedshalve wordt verwezen heeft overwogen en beslist als daarin is gedaan en zulks ten onrechte om een of meer van de navolgende, ook in hun onderling verband, te lezen redenen: De rechtbank heeft zowel in zijn algemeenheid als in concreto een onjuiste maatstaf en criterium aangelegd door te overwegen dat het verwijt aan Van Tol, dat hij geen althans ondeugdelijke maatregelen heeft genomen ter bestrijding van het onkruid op het hem in eigendom toebehorende, aan dat van De Jong belendende perceel, op zichzelf geen inbreuk op het eigendomsrecht van De Jong oplevert. Ervan uitgaande dat juist is dat Van Tol verweten kan worden dat hij geen althans ondeugdelijke maatregelen heeft genomen ter bestrijding van onkruid kan deze gedraging van Van Tol aan De Jong een zodanige hinder in het genot van zijn eigendom toebrengen dat die gedraging oplevert een inbreuk op het eigendomsrecht en mitsdien een onrechtmatige daad welke Van Tol in de gehoudenheid stelt de dientengevolge door De Jong geleden schade aan deze te vergoeden.

Overigens is de uitspraak van de rechtbank in ieder geval niet voldoende met redenen omkleed aangezien daaruit niet kan worden opgemaakt welke beweegredenen de rechtbank hebben kunnen doen besluiten, dat het verwijt dat geen althans ondeugdelijke maatregelen genomen zijn voor bestrijding van onkruid, geen inbreuk op het eigendomsrecht van De Jong oplevert.

II. Schending van het recht althans verzuim van vormen waarvan de nietigheid het gevolg is omdat de rechtbank in het vonnis waarvan beroep, naar de inhoud waarvan thans korthedshalve wordt verwezen heeft overwogen en beslist als daarin is gedaan en zulks ten onrechte om een of meer van de navolgende, ook in hun onderling verband, te lezen redenen: Het vonnis van de rechtbank - r.o. 5.2 - is niet naar de eis der wet met redenen omkleed omdat het vonnis niet inhoudt wat en/of waarom de litigieuze gedraging van Van Tol niet in strijd is met de zorgvuldigheid die hem in het maatschappelijk verkeer betaamt ten opzichte van De Jong, doordat het vonnis geen inzicht geeft in de gedachtengang van de rechtbank die geleid heeft tot het oordeel vervat in r.o. 5.2. Het vonnis van de rechtbank is niet naar de eis der wet met redenen omkleed en/of is onbegrijpelijk en/of onduidelijk. Immers enerzijds wordt niet althans niet deugdelijk, althans zonder nadere motivering niet begrijpelijk onderzocht of de gedragingen van Van Tol in strijd zijn met de zorgvuldigheid die hem in het maatschappelijk verkeer betaamt ten opzichte van de eigendom van De Jong en anderzijds is het door de rechtbank wel genoemde feit - het beheer door Van Tol voordat De Jong zich met zijn huidige teelt op het naburige perceel vestigde - niet terzake doende althans brengt dit feit niet althans niet zonder meer mede dat niet in strijd met de zorgvuldigheid werd gehandeld. In ieder geval

had de rechtbank een onderzoek moeten instellen naar de ernst van de hinder en de omstandigheden waaronder deze plaatsvond. Op dit punt is de uitspraak van de rechtbank in ieder geval niet voldoende met redenen omkleed aangezien niet kan worden opgemaakt welke beweegredenen de rechtbank hebben kunnen doen besluiten dat van strijd met de zorgvuldigheid geen sprake is.

Hoge Raad:

1. Het geding in feitelijke instanties

Eiser tot cassatie - verder te noemen De Jong - heeft bij exploit van 24 sept. 1986 verweerder in cassatie - verder te noemen Van Tol - gedagvaard voor de Ktr. Alphen aan den Rijn en gevorderd Van Tol te veroordelen om aan De Jong te betalen een bedrag van f 3600 met de wettelijke rente daarover vanaf 15 dec. 1985.

Nadat Van Tol niet ter terechtzitting was verschenen, heeft de kantonrechter bij verstekvonnis van 7 okt. 1986 de vordering van De Jong toegewezen.

Van Tol is bij exploit van 30 okt. 1986 tegen het verstekvonnis in verzet gekomen.

Bij tussenvonnis van 21 juli 1987 heeft de kantonrechter De Jong toegelaten tot het leveren van bewijs.

Tegen het tussenvonnis heeft Van Tol hoger beroep ingesteld bij de Rb. 's-Gravenhage.

Bij vonnis van 1 maart 1989 heeft de rechtbank het bestreden tussenvonnis van de kantonrechter vernietigd en de vordering van De Jong afgewezen.

(...)

3. Beoordeling van de middelen

3.1. In cassatie kan worden uitgegaan van het volgende.

Van Tol is eigenaar van een perceel grond te Reeuwijk, dat grenst aan een perceel grond ter grootte van ongeveer 1,4 hectare, waarop De Jong boomkwekerijprodukten in potten kweekt. Door het overwaaien van onkruidzaden bij zuid-zuidwestenwind van het perceel van Van Tol, waarop gedurende het jaar 1985 relatief - dat wil zeggen in vergelijking met andere percelen ter plaatse - veel onkruid groeide, zijn zaden terecht gekomen tussen de in potten gekweekte boomkwekerijprodukten op het perceel van De Jong, die daardoor kosten heeft gehad ter zake van het handmatig wieden van onkruiden uit de potten met boomkwekerijprodukten. Tot vergoeding van die kosten heeft De Jong Van Tol aangesproken, daartoe aanvoerend dat Van Tol tegenover De Jong onrechtmatig heeft gehandeld door na te laten zijn perceel gedurende 1985 onkruidvrij te maken en te houden en door evenzeer na te laten geeigende maatregelen te treffen ter voorkoming van het overwaaien van onkruidzaden van zijn grond naar het aangrenzende perceel.

Anders dan de kantonrechter, is de rechtbank van oordeel dat Van Tol niet een "onrechtmatig handelen c.q. nalaten" kan worden verweten. Tegen dit oordeel komt De Jong op met twee middelen van cassatie.

3.2. De middelen, die voor gezamenlijke bespreking in aanmerking komen, stellen de vraag aan de orde of het toebrengen van hinder op de wijze als hier door Van Tol is geschied een onrechtmatige daad oplevert.

De beantwoording van de vraag of het toebrengen van hinder onrechtmatig is, hangt - daargelaten de hier niet aan de orde zijnde betekenis van ter zake geldende specifieke wettelijke regels - **af van de aard, de ernst en de duur van de hinder en de daardoor toegebrachte schade in verband met de verdere omstandigheden van het geval, waaronder ook de plaatselijke omstandigheden.**

De rechtbank is klaarblijkelijk ook van deze maatstaf uitgegaan en heeft vervolgens geoordeeld dat hier van onrechtmatig handelen geen sprake is. Bij dit laatste heeft zij **in aanmerking genomen dat de grond van Van Tol reeds op vorenvermelde wijze werd beheerd voordat De Jong zich met zijn huidige teelt op het naburige perceel vestigde** en heeft zij voorts - zoals kennelijk in de door haar gebezigde woorden "onder meer" ligt besloten - ook in haar oordeelsvorming betrokken de aard van de hinder (het overwaaien van zaden), en de duur en de ernst daarvan, alsmede de situatie in dit, klaarblijkelijk agrarische,

deel van Reeuwijk.

Met een en ander heeft de rechtbank geen blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting. Verder kan het oordeel van de rechtbank wegens zijn verwevenheid met waarderingen van feitelijke aard in cassatie niet op zijn juistheid worden getoetst. In het licht van de stukken van het geding kan niet worden gezegd dat de rechtbank is tekort geschoten in haar motiveringsplicht. Haar oordeel is ook niet onbegrijpelijk.

Uit het vorenstaande volgt dat de middelen niet tot cassatie kunnen leiden.

4. Beslissing

De Hoge Raad:

verwerpt het beroep;

veroordeelt De Jong in de kosten van het geding in cassatie, tot deze uitspraak aan de zijde van Van Tol begroot op f 2875 op de voet van art. 57b Rv te voldoen aan de griffier.

[Mening] Conclusie A-G mr. Biegman-Hartogh:

1.1. In september 1984 heeft eiser tot cassatie De Jong verweerder Van Tol gedagvaard voor de kantonrechter te Alphen a/d Rijn tot betaling van f 3600. Daartoe heeft hij gesteld: dat bij een zuid-zuidwestenwind onkruidzaden afkomstig van het perceel van Van Tol overwaaien naar het zijne en daar terecht komen tussen zijn in potten gekweekte boomkwekerijprodukten; dat Van Tol geen enkele medewerking heeft verleend om schade aan de produkten van De Jong te voorkomen, welke schade behalve uit hinder en overlast bestaat uit het handmatig moeten wieden van de onkruiden ten bedrage van f 3600.

1.2. Van Tol is bij verstek veroordeeld, waarna hij in verzet is gekomen. De kantonrechter was van oordeel dat het niet voorkomen dat onkruidzaden vanaf zijn perceel overwaaien naar dat van De Jong een onrechtmatig handelen c.q. nalaten van Van Tol oplevert, zodat hij de aan De Jong berokkende schade dient te vergoeden.

1.3. De rechtbank echter heeft op het door Van Tol ingestelde hoger beroep het vonnis van de kantonrechter vernietigd en de vordering van De Jong afgewezen. Zij was van oordeel (zie r.o. 5.1 van het vonnis van 1 maart 1989) dat het nalaten door Van Tol om deugdelijke maatregelen te nemen ter bestrijding van het onkruid op zijn eigen perceel op zichzelf geen inbreuk op het eigendomsrecht van De Jong oplevert. Wel zou dit onder omstandigheden in strijd kunnen zijn met de zorgvuldigheid die Van Tol in het maatschappelijk verkeer jegens De Jong in acht dient te nemen, maar van een zodanige strijd is, naar de rechtbank in r.o. 5.2 oordeelt, i.c. geen sprake.

1.4. De Jong heeft zich van beroep in cassatie voorzien, waarbij hij twee middelen heeft voorgedragen. Het eerste is gericht tegen het oordeel van de rechtbank dat het verweten gedrag op zichzelf geen inbreuk op het eigendomsrecht van De Jong oplevert; het tweede acht het oordeel van de rechtbank, dat i.c. geen sprake is van strijd met de zorgvuldigheid, onvoldoende gemotiveerd. Van Tol heeft verweer gevoerd tegen middel I en zich gerefereerd ten aanzien van middel II.

2.1. Onderscheidt men in het huidige recht vier onrechtmatigheidscategorieën: strijd met des daders rechtsplicht, inbreuk op eens anders subjectief recht, strijd met de goede zeden en strijd met de zorgvuldigheid die in het maatschappelijk leven betaamt (zie *Onrechtmatige Daad I* (C.H.M. Jansen), nr. 10 en o.m. Asser-Hartkamp 4-III, 1990, nrs. 27 e.v.), in het NBW zijn het er, blijkens art. 6:162 lid 2 NBW, nog drie: een inbreuk op een recht en een doen en nalaten in strijd met een wettelijke plicht of met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt. Met de gewijzigde formulering is echter geen materiele wijziging beoogd, zie Van Zebens *Parlementaire Geschiedenis*, Boek 6, T.M. p. 615-616.

2.2. Op twee van die categorieën, nl. de inbreuk op het recht van een ander, en de strijd met de zorgvuldigheid, hebben de klachten van De Jong betrekking; het oordeel van de rechtbank in r.o. 5.3, dat niet is gebleken van enig handelen door Van Tol in strijd met een rechtsplicht, neergelegd in de Distelverordening of enig ander wettelijk voorschrift, wordt in cassatie niet aangevallen.

2.3. In het algemeen kan men een onrechtmatige daad begaan zowel door een doen als door een nalaten. In het onderhavige geval was sprake van een zuiver nalaten: aan Van Tol werd verweten dat hij had nagelaten zijn eigen terrein vrij te houden van onkruid.

3.1. Wat nu betreft de in middel I aan de orde gestelde inbreuk op het (eigendoms)recht van De Jong (zie daarover o.m. Onrechtmatige Daad I (C.H.M. Jansen), nrs. 69 e.v., Asser-Hartkamp 4-III, 1990, nrs. 35 e.v. en Mon. NBW B-45 (C.H.M. Jansen), nr. 19): er zijn drie manieren waarop men een dergelijke inbreuk kan plegen, te weten: door iets te doen wat alleen de rechthebbende mag doen, door de rechthebbende in de uitoefening van zijn bevoegdheden te belemmeren of hem die te verhinderen, en door het voorwerp van het recht aan te tasten of te beschadigen, zie Onrechtmatige Daad I, nr. 75, Hartkamp, a.w., nr. 36.

3.2. Bij geen van deze drie manieren is het goed denkbaar dat een rechtsinbreuk kan worden gepleegd door een zuiver nalaten, zie Onrechtmatige Daad I, nr. 82, met de daar vermelde schrijvers, tenzij wellicht in bijzondere omstandigheden of situaties, waaromtrent i.c. echter niets is aangevoerd. Dit kan anders zijn, indien het nalaten tevens in strijd is met maatschappelijke zorgvuldigheidsnormen, maar dan zijn we beland bij de vierde onrechtmatigheids categorie, waarop het tweede middel betrekking heeft, zie hieronder sub 4.

3.3. Ook het toebrengen van hinder aan de eigenaar van een onroerende zaak, in middel I genoemd, kan vallen onder de categorie inbreuk op eens anders recht, maar ook kan daarbij toetsing aan het zorgvuldigheidscriterium nodig zijn om vast te stellen of er wel inbreuk op een subjectief recht was, zie Hartkamp, a.w., nrs. 38-41. Waar echter onder hinder wordt verstaan het veroorzaken van overmatig geluid, gedreun, en trillingen, en het verspreiden van rook, roet, stof en schadelijke dampen, meen ik dat van hinder in het onderhavige geval in het geheel niet kan worden gesproken. Van Tol heeft immers geen van de hier genoemde vormen van overlast veroorzaakt, noch verspreid; voor zover men onkruidzaden al op een lijn zou willen stellen met rook, roet of stof, dan nog heeft hij, naar in cassatie mag worden aangenomen, alleen nagelaten het van nature groeiende onkruid op zijn eigen land afdoende te bestrijden, waarna het zaad ervan zich, eveneens van nature, kon verspreiden en ontkiemen in de potten van De Jong. Het verschil met bijv. een geval als dat van het vogelplaagarrest (HR 10 maart 1972, [NJ 1972, 278](#), m.nt. GJS) was dat daar de overlast veroorzakende vogels waren aangetrokken door de activiteiten van de gedaagde partij, bestaande in het dempen van een plas met stadsvuilnis, terwijl men i.c. moeilijk kan spreken van enige onkruid aantrekkende activiteiten van Van Tol.

3.4. Voorts zou men deze zaak nog kunnen vergelijken met de gevallen waarbij een boom (HR 7 mei 1982, [NJ 1983, 478](#), m.nt. CJHB) of tuinmateriaal (HR 4 nov. 1988, [NJ 1989, 854](#), m.nt. CJHB), toebehorend aan de gedaagde partij, is terechtgekomen op het land van de eisende partij; in die gevallen rustte, naar het oordeel van Uw Raad, op de eigenaar van de boom, resp. van het tuinmateriaal, de plicht aan deze inbreuk op het eigendomsrecht van de buurman een einde te maken. Het verschil met het onderhavige geval is dan weer dat de onkruidzaden bezwaarlijk als "toebehorend aan" Van Tol kunnen worden beschouwd.

3.5. Het oordeel van de rechtbank, dat het nalaten maatregelen te nemen om onkruid te bestrijden op zichzelf geen inbreuk oplevert op het eigendomsrecht van De Jong, lijkt mij dan ook juist. Als rechtsoordeel behoeft het ook geen motivering. Middel I faalt derhalve.

4.1. Middel II betreft de, thans nog vierde, onrechtmatigheids categorie van strijd met de zorgvuldigheid die in het maatschappelijk verkeer betaamt. Bij die, trouwens in het algemeen al zeer veel omvattende, categorie kan ik me eerder indenken dat ook een bloot nalaten onrechtmatig kan zijn. Dit zal echter alleen dan het geval zijn, dunkt mij, indien men iets nalaat terwijl handelen verplicht was, en wel verplicht krachtens een ongeschreven zorgvuldigheidsnorm. (Indien er een plicht tot handelen bestaat ingevolge een geschreven norm, bevinden we ons immers bij de categorie van strijd met des daders rechtsplicht, zie op dit punt boven sub 2.2.) Een ongeschreven norm zal echter in het algemeen alleen verplichten tot een nalaten, en niet tot een doen (zie Hofmann-Drion-Wiersma, p. 91).

4.2. Op zichzelf lijkt het niet ondenkbaar dat in een gemeente met veel boomkwekerijen zoals

Boskoop, waar de percelen van partijen gesitueerd waren, een plaatselijke verordening zou bestaan welke grondeigenaren zou verplichten tot onkruidbestrijding, evenals er, naar uit de stukken blijkt, ook een Distelverordening bestaat. Klaarblijkelijk echter heeft men een plicht tot bestrijding slechts willen opleggen voor distels, en niet voor de litigieuze wilgeroosjes en wederik.

4.3. Een geschreven regel die Van Tol verplicht om onkruid te verdelgen, is er i.c. dus niet. Maar naar mijn mening heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat er in dit geval evenmin een ongeschreven norm van die inhoud bestaat. Waarom zou Van Tol het op zijn terrein groeiende onkruid tot het laatste zaadje moeten verdelgen - terwijl hij daar zelf blijkbaar geen belang bij heeft - alleen opdat De Jong zijn potten met kwekerijprodukten niet, of althans minder vaak, zou behoeven te wieden? Indien men, zoals Uw Raad heeft overwogen in HR 13 maart 1936, NJ 1936, 415, m.nt. PS (watertoren), niet gehouden is van een bepaalde handelwijze af te zien alleen omdat uit die handelwijze voor een derde - zonder schending van enig bijzonder hem toekomend recht - nadeel zou voortvloeien terwijl dit bij een andere handelwijze niet het geval zou zijn, dan meen ik dat men evenmin gehouden is bepaalde handelingen te verrichten alleen omdat het nalaten ervan voor een derde - zonder schending van een hem toekomend recht - nadeel kan doen ontstaan.

5.1. Overigens komt middel II niet op tegen het oordeel van de rechtbank dat i.c. van strijd met de zorgvuldigheid geen sprake is, maar alleen tegen de, naar De Jong meent onvoldoende, wijze waarop de rechtbank dit oordeel met redenen heeft omkleed. Ik lees in het middel drie klachten.

5.2. De eerste klacht luidt dat het vonnis "niet inhoudt wat en/of waarom de litigieuze gedraging van Van Tol niet in strijd is met de zorgvuldigheid die hem in het maatschappelijk verkeer betaamt ten opzichte van De Jong", omdat de rechtbank niet, althans niet begrijpelijk, heeft onderzocht of die gedraging in strijd met de zorgvuldigheid is.

5.3. Naar mijn mening spreekt De Jong ten onrechte over een "gedraging" van Van Tol, terwijl het hier gaat om een nalaten. Voorts mist de klacht feitelijke grondslag waar wordt gesteld dat de rechtbank de vraag of van strijd met de zorgvuldigheid sprake was, onvoldoende zou hebben onderzocht; uit de laatste zin van r.o. 5.1, en de term "onder meer" in de tweede zin van r.o. 5.2 blijkt m.i. het tegendeel. Bovendien wordt miskend dat in het algemeen een constatering in negatieve zin veel moeilijker is te motiveren dan een in positieve zin, zeker als de stellingen van partijen de rechter voor zijn motivering zo weinig houvast bieden als hier het geval was.

5.4. De klacht dat een door de rechtbank in aanmerking genomen feit niet terzake doende is, faalt m.i. evenzeer. Met de overweging, dat de percelen van Van Tol reeds op dezelfde wijze werden beheerd - waarmee de rechtbank m.i. in dit verband niet anders kan hebben bedoeld dan dat zijn grond op dezelfde wijze tegen onkruid werd behandeld - voordat De Jong zich naast hem vestigde, heeft de rechtbank klaarblijkelijk willen aangeven dat Van Tol niet hoefde te voorzien dat De Jong van die wijze van beheer schade zou ondervinden.

5.5. De derde klacht betoogt dat de rechtbank een onderzoek had moeten instellen naar de ernst van de hinder en de omstandigheden waaronder deze plaatsvond, waarmee wel zal worden bedoeld op het vogelplaagarrest. Waar naar mijn mening i.c. van hinder in het geheel niet kan worden gesproken (zie boven sub 3.3), faalt ook deze klacht.

6. Daar ik geen van de middelen gegrond acht, concludeer ik tot verwerping van het beroep.